

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 789/2016-42

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. novembra 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpenej advokátskou kanceláriou ATLegal, s. r. o., Grösslingová 45, Bratislava, v ktorej mene koná advokátka a konateľka JUDr. Andrea Tomlainová, PhD., LL.M., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozsudkom Okresného súdu Pezinok sp. zn. 4 C 1150/2008 z 20. septembra 2013, ako i postupom a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 9 Co 691/2013 z 18. februára 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. júna 2016 doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej aj „sťažovateľka“) vo veci namietaného

porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a rozsudkom Okresného súdu Pezinok (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 4 C 1150/2008 z 20. septembra 2013 (ďalej len „namietaný rozsudok okresného súdu“), ako i postupom a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 9 Co 691/2013 z 18. februára 2016 (ďalej len „namietaný rozsudok krajského súdu“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že na okresnom súde prebiehalo pod sp. zn. 4 C 1150/2008 konanie, v ktorom sa navrhovateľka [REDAKOVANÉ] domáhala pôvodne proti [REDAKOVANÉ] (odporkyňa v 1. rade) a následne aj proti sťažovateľke [REDAKOVANÉ] (odporkyňa v 2. rade) určenia, že nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území Svätý Jur, obec Svätý Jur, okres Pezinok, zapísané na [REDAKOVANÉ] ako parcela [REDAKOVANÉ] – ostatné plochy vo výmere 439 m², parcela [REDAKOVANÉ] za trávnaté plochy vo výmere 1987 m², parcela [REDAKOVANÉ] záhradná chata č. súpisné [REDAKOVANÉ] – zastavané plochy vo výmere 1554 m², parc. [REDAKOVANÉ] – trávnaté plochy vo výmere 4835 m², parc. [REDAKOVANÉ] ostatné plochy vo výmere 671 m² (ďalej len „sporné nehnuteľnosti“) patria do dedičstva po poručiťke [REDAKOVANÉ] (matka navrhovateľky [REDAKOVANÉ]) v spoluvlastníckom podiele $\frac{3}{4}$ k celku.

Poručiťka [REDAKOVANÉ] previedla sporné nehnuteľnosti darovacou zmluvou z 29. júla 1997 na odporkyňu v 1. rade [REDAKOVANÉ].

Odporkyňa v 1. rade [REDAKOVANÉ] a navrhovateľka [REDAKOVANÉ] v zastúpení [REDAKOVANÉ] mali previesť kúpnu zmluvou z 3. júla 2000 sporné nehnuteľnosti na kupujúcich manželov [REDAKOVANÉ]. Okresný súd v odlišnom ale súvisiacom konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 44/2008 rozhodol, že táto kúpna zmluva je právny úkon absolútne neplatný pre nedostatok vážnej a slobodnej vôle na strane navrhovateľky [REDAKOVANÉ] (sfalšovaný podpis na plnej moci udelenej [REDAKOVANÉ]).

Sťažovateľka nadobudla sporné nehnuteľnosti na základe dobrovoľnej dražby, ktorá sa konala 19. novembra 2007.

3. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 4 C 1150/2008 z 27. apríla 2011 rozhodol tak, že návrh zamietol, konanie proti odporkyni v 1. rade zastavil, navrhovateľku [REDACTED] zaviazal zaplatiť odporkyni v 1. rade [REDACTED] trovy konania v sume 1 059,52 eur a sťažovateľke trovy konania v sume 627,68 eur. Okresný súd tak rozhodol z dôvodu, že prejudiciálne skúmanie otázky neplatnosti dobrovoľnej dražby v sporovom konaní je obchádzaním zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov, pretože túto otázku je možné skúmať iba v samostatnom konaní na základe návrhu na určenie neplatnosti dražby, ktorú navrhovateľka [REDACTED] v trojmesačnej prekluzívnej lehote nepodala.

4. Na základe odvolania podaného navrhovateľkou [REDACTED] krajský súd uznesením sp. zn. 15 Co 240/2011 z 31. januára 2013 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutých častiach zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Krajský súd v odôvodnení uviedol, že okolnosti, ktoré nastali po dni smrti poručiťky [REDACTED] (dobrovoľná dražba), nemôžu mať vplyv na rozhodnutie, či poručiťka bola v čase smrti vlastníčkou sporných nehnuteľností.

5. Po vrátení veci na ďalšie konanie okresný súd rozsudkom sp. zn. 4 C 1150/2008 z 20. septembra 2013 určil, že «stavba súpisné číslo [REDACTED], postavená na pozemku parcelné [REDACTED] popis stavby: dom, parcely registra „C“, pozemok – parcelné [REDACTED] druh pozemku: ostatné plochy, o výmere 439 m², pozemok – parcelné [REDACTED] druh pozemku: trvalé trávnaté porasty, o výmere 1987 m², pozemok – parcelné [REDACTED] druh pozemku: zastavané plochy a nádvoria, o výmere 1554 m², pozemok – parcelné číslo: [REDACTED], druh pozemku: trvalé trávnaté porasty, o výmere 4385 m², pozemok, parcelné číslo: [REDACTED] druh pozemku: ostatné plochy, o výmere 671 m², všetky nachádzajúce sa v okrese Pezinok, obec Svätý Jur, katastrálne územie Svätý Jur, zapísané na [REDACTED], v Správe katastra Pezinok» patria do dedičstva po poručiťke [REDACTED], v spoluvlastníckom podiele $\frac{3}{4}$ k celku a sťažovateľke uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľke [REDACTED] trovy konania v sume 447,94 eur a trovy právneho zastúpenia v sume 1 840,29 eur.

6. Tento rozsudok napadla sťažovateľka odvolaním . Krajský súd rozsudkom sp. zn. 9 Co 691/2013 z 18. februára 2016 rozhodol tak, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej potvrdil. V časti náhrady trov prvostupňového konania rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že odporkyňa je povinná zaplatiť navrhovateľke náhradu trov konania vo výške 431,44 € a trovy právneho zastúpenia vo výške 1 157,99 €. Žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov odvolacieho konania právo. Krajský súd sa v odôvodnení svojho rozsudku stotožnil s názorom okresného súdu o neplatnosti darovacej zmluvy medzi daryňou označenou ako [REDAKOVANÉ] a obdarovanou [REDAKOVANÉ] pre nedostatok slobodnej a vážnej vôle daryne a pre neurčitosť a nezrozumiteľnosť predmetu darovania. Krajský súd odobril aj záver o neplatnosti kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi [REDAKOVANÉ] a navrhovateľkou v zastúpení [REDAKOVANÉ] a manželmi [REDAKOVANÉ] jednak z dôvodu falošného podpisu na plnej moci, ako aj s poukazom na zásadu, že nikto nemôže na druhého previesť viac práv, ako má sám. Súhlasil aj so záverom, že sťažovateľka nemohla platne nadobudnúť nehnuteľnosť v rámci dobrovoľnej dražby.

7. Námietky sťažovateľky uvedené v jej rozsiahlej sťažnosti možno zhrnúť takto. Podľa sťažovateľky okresný súd

- porušil ustanovenia § 129 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) o vykonávaní listinných dôkazov a rozhodol na základe skutkového stavu, ktorý nebol zistený riadne vykonaným dokazovaním. Podľa sťažovateľky konštatovanie oboznámenia dokladov nie je zákonom predpísaným spôsob vykonania dôkazu, listina musí byť prečítaná alebo jej obsah musí byť oznámený samosudcom;

- určil, že nehnuteľnosti patria v podiele $\frac{3}{4}$ do dedičstva po poručiteľke [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] bez toho, aby v konaní bolo jednoznačne preukázané, že údaje o vlastníckom práve odporkyne v 1. rade [REDAKOVANÉ] k $\frac{3}{4}$ podielu k nehnuteľnosti v katastri nehnuteľností ku dňu smrti poručiteľky sú nesprávne, keďže v konaní nebolo jednoznačne preukázané, že darovacia zmluva je neplatná;

- nemohol by dospieť k záveru o neurčitosti a nezrozumiteľnosti predmetu darovania, ak by zhodnotil celý text čl. I darovacej zmluvy, ktorý používa pojem nehnuteľnosť vždy v jednotnom čísle;

- pri posudzovaní pravosti podpisu poručiťky [REDAKOVANÉ] na darovacej zmluve vychádzal zo záverov odborného stanoviska, ktoré nie sú podložené znaleckým skúmaním a ktoré nemôžu byť považované za relevantný dôkaz v tomto smere. Poukázal len na časti odborného stanoviska vytrhnuté z kontextu, ktoré neposkytujú verný obraz okolností vypracovania odborného stanoviska. Napriek tomu, že konštatoval, že nepovažoval za spoľahlivo preukázanú absenciu slobodnej a vážnej vôle poručiťky [REDAKOVANÉ] pri podpise darovacej zmluvy, zaujal stanovisko, že v prípade darovacej zmluvy prejav jej vôle absentoval, a preto je darovacia zmluva absolútne neplatná. Otázka, či podpis poručiťky [REDAKOVANÉ] na darovacej zmluve je alebo nie je jej skutočným podpisom, ostala v konaní spornou;

- pri posudzovaní osvedčovacej doložky pravosti podpisu poručiťky [REDAKOVANÉ] na darovacej zmluve uviedol nezmyselné tvrdenia, ktoré nevyplývajú z vykonaného dokazovania. Skutočnosť, že v overovacej doložke je uvedená chyba v písaní týkajúca sa jej rodného čísla, nijako nepreukazuje, že na darovacej zmluve nie je podpísaná poručiťka [REDAKOVANÉ].

Skutkové a právne závery obsiahnuté v namietanom rozsudku okresného súdu sú arbitrárne a z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, v dôsledku čoho došlo postupom okresného súdu k porušeniu práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

8. Keďže krajský súd potvrdil rozsudok okresného súdu a konštatoval, že okresný súd riadne zistil skutkový stav veci a nezjednal nápravu uvedeného porušenia zo strany okresného súdu, aj namietaným rozsudkom krajského súdu a jeho postupom došlo k porušeniu práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Sťažovateľka zopakovala všetky svoje výhrady týkajúce sa okresného súdu aj voči postupu krajskému súdu a jeho rozsudku.

9. Na základe už uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľky [REDAKOVANÉ], dátum narodenia: [REDAKOVANÉ] trvale bytom: [REDAKOVANÉ], na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 18.februára 2016, sp. zn. 9Co/691/2013-591 a rozsudkom Okresného súdu Pezinok zo dňa 20.9.2013, sp. zn. 4C 1150/2008-533 porušené boli.

Základné právo sťažovateľky [REDAKOVANÉ], dátum narodenia: [REDAKOVANÉ] trvalé bytom: [REDAKOVANÉ], na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní pod sp. zn. 9Co/691/2013 a postupom Okresného súdu Pezinok v konaní pod sp. zn. 4C 1150/2008 porušené boli.

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 18. februára 2016, sp. zn. 9Co/691/2013-591 a rozsudok Okresného súdu Pezinok zo dňa 20.9.2013, sp. zn. 4C 1150/2008-533 sa zrušujú.

Sťažovateľka si uplatňuje nárok na náhradu trov konania v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi upravujúcimi platenie a náhradu trov konania, ktoré na výzvu Ústavného súdu SR v stanovenej lehote vyčíslil.“

10. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd rozhodol o dočasnom opatrení, ktorým odloží vykonateľnosť a pozastaví účinky namietaného rozsudku krajského súdu a namietaného rozsudku okresného súdu.

II.

11. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

12. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

13. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

14. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

15. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

III.

16. Podstata sťažnosti sťažovateľky spočíva v tvrdení o porušení jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom okresného súdu sp. zn. 4 C 1150/2008 z 20. septembra 2013, ktorým okresný súd určil, že sporné nehnuteľnosti patria do dedičstva po poručiťelke [REDACTED] v spoluvlastníckom podiele $\frac{3}{4}$ k celku, a potvrdzujúcim rozsudkom krajského súdu sp. zn. 9 Co 691/2013 z 18. februára 2016. Sťažovateľka tvrdí, že skutkové a právne závery obsiahnuté v namietaných rozsudkoch okresného a krajského súdu sú arbitrárne a z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné. Všeobecným súdom vytyka, že porušili ustanovenia § 129 ods. 1 OSP o vykonávaní listinných dôkazov a rozhodli na základe skutkového stavu, ktorý nebol zistený riadne vykonaným dokazovaním. Určili, že nehnuteľnosti patria v podiele $\frac{3}{4}$ do dedičstva po poručiťelke [REDACTED] bez toho, aby v konaní bolo jednoznačne preukázané, že údaje o vlastníckom práve odporkyne v 1. rade [REDACTED] [REDACTED] k $\frac{3}{4}$ podielu k nehnuteľnosti v katastri nehnuteľností ku dňu smrti poručiťelky sú nesprávne. Nemohli by dospieť k záveru o neurčitosti a nezrozumiteľnosti predmetu darovania, ak by zhodnotili celý text čl. I darovacej zmluvy. Pri posudzovaní pravosti podpisu poručiťelky [REDACTED] na darovacej zmluve vychádzali zo záverov odborného stanoviska, ktoré nie sú podložené znaleckým skúmaním. Otázka, či jej podpis na darovacej zmluve je alebo nie je jej skutočným podpisom, ostala v konaní spornou. Pri posudzovaní osvedčovacej doložky pravosti podpisu poručiťelky [REDACTED] na darovacej zmluve uviedli nezmyselné tvrdenia, ktoré nevyplývajú z vykonaného dokazovania.

K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a rozhodnutím okresného súdu

17. Ústavný súd pripomína, že podľa čl. 127 ústavy rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd (princíp subsidiarity). Sťažovateľka mala právo podať proti

namietanému rozsudku okresného súdu odvolanie, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Toto svoje právo aj využila. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľky proti rozhodnutiu okresného súdu v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní túto časť sťažnosti namietajúcej postup a rozsudok okresného súdu sp. zn. 4 C 1150/2008 z 20. septembra 2013 odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a rozhodnutím krajského súdu

18. Ústavný súd považuje v kontexte podanej sťažnosti v prvom rade za potrebné poukázať na svoje ústavné postavenie, z ktorého vyplýva, že vo veciach, ktoré patria do právomoci všeobecných súdov, nie je alternatívnou alebo mimoriadnou opravnou inštitúciou. Ústavný súd preto v súlade so svojou doterajšou judikatúrou uvádza, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred nimi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (podobne I. ÚS 20/03, IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 80/05, III. ÚS 122/2010).

19. Vzhľadom na vymedzený rozsah možných zásahov do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov ústavný súd posúdi to, či rozsudok krajského súdu v spojení

s rozsudkom okresného súdu je ústavne udržateľný, t. j. či nevykazuje znaky svojvôle, arbitrárnosti, či je náležité odôvodnený a či výklad práva všeobecným súdom nie je taký, že popiera účel a zmysel príslušných zákonných noriem (m. m. I. ÚS 23/2010).

20. Ústavný súd ďalej dodáva, že vzhľadom na svoje ústavné postavenie a funkcie v zásade nemôže preskúmať správnosť hodnotenia dôkazov a rovnako nemôže skúmať, či súdy správne právne vyhodnotili zistený stav. Z ústavného princípu nezávislosti súdov (čl. 141 ods. 1 ústavy) totiž vyplýva aj zásada voľného hodnotenia dôkazov (§ 132 OSP). Preto ak všeobecné súdy pri svojom rozhodovaní postupujú podľa označeného zákonného ustanovenia, nespadá do právomoci ústavného súdu opätovne posudzovať hodnotenie nimi vykonaných dôkazov.

21. Ústavnému súdu v okolnostiach veci sťažovateľky ani neprislúchalo posudzovať, či sporné nehnuteľnosti patria do dedičstva po poručiteľke [REDAKOVANÉ]. Ústavný súd však musel zaujať stanovisko k tomu, či rozhodnutie o tomto určení spĺňalo požiadavku ústavnosti spočívajúcu predovšetkým v ústavne konformnom výklade dotknutej právnej úpravy a tiež požiadavku náležitého odôvodnenia prijatých záverov.

22. Porovnaním znenia odvolania zo 6. novembra 2011 podaného sťažovateľkou proti namietanému rozsudku okresného súdu, ktoré bolo sťažovateľkou predložené ústavnému súdu ako príloha sťažnosti, a textu samotnej sťažnosti musí ústavný súd v prvom rade konštatovať, že jediné námietky vytykané v ústavnej sťažnosti okresnému súdu, ako aj krajskému súdu, ktoré vyjadrila sťažovateľka už aj v odvolaní, boli tie, ktoré sa týkali posúdenia platnosti darovacej zmluvy z pohľadu právneho názoru okresného súdu o absencii prejavu vôle [REDAKOVANÉ]. Sťažovateľka v odvolaní poukazovala na formulačný nedostatok, keď okresný súd uviedol, že „*prejav vôle právnej predchodkyne [REDAKOVANÉ] absentoval*“, pričom je zrejmé, že „*úkon právnej predchodkyne [REDAKOVANÉ]*“ súd neposudzoval. Aj keď ide o chybu formulácie, sťažovateľka namietala, že vzhľadom na význam a dôležitosť presnej definície dôvodu, pre ktorý súd rozhodol o absolútnej neplatnosti právneho úkonu, nie je tento nedostatok prehliadnuteľný. Súd podľa nej presnejšie neuviedol, z akých skutkových zistení vyvodil záver, že

u [REDACTED] chýbal prejav vôle. Ostatné námietky z ústavnej sťažnosti týkajúce sa spôsobu vykonávania listinných dôkazov, preukázania, že údaje o vlastníckom práve odporkyne v 1. rade [REDACTED] k ¾ podielu k nehnuteľnosti v katastri nehnuteľností ku dňu smrti poručiťky [REDACTED] sú nesprávne, právneho záveru o neurčitosti a nezrozumiteľnosti predmetu darovania, že okresný súd pri posudzovaní pravosti podpisu poručiťky [REDACTED] na darovacej zmluve vychádzal zo záverov odborného stanoviska, ktoré nie sú podložené znaleckým skúmaním a ktoré nemôžu byť považované za relevantný dôkaz v tomto smere, osvedčovacej doložky pravosti podpisu poručiťky [REDACTED] a nesprávneho rodného čísla sťažovateľka v riadnom opravnom prostriedku nenamietala. Z uvedeného dôvodu krajský súd v odvolacom konaní vzhľadom na § 212 ods. 1 OSP nemohol prvostupňové súdne rozhodnutie na podklade týchto námietok preskúmať ani sa s nimi vysporadúvať. Ústavný súd vo vzťahu k týmto námietkam konštatuje, že sťažovateľka ich neuplatnila v odvolacom konaní pred krajským súdom, ale po prvýkrát až v konaní o ústavnej sťažnosti, čo nepochybne vyplýva z odvolania tvoriaceho prílohu ústavnej sťažnosti. Z princípu subsidiarity (čl. 127 ods. 1 ústavy) limitujúceho vzťah ústavného súdu ku všeobecným súdom okrem iného vyplýva, že v prípade konania pred všeobecnými súdmi musí sťažovateľ ochranu svojich základných práv a slobôd vrátane argumentácie s tým spojenej uplatniť najskôr v tomto konaní a až následne v konaní pred ústavným súdom.

23. V súvislosti so sťažnostnou argumentáciou sťažovateľky, tak ako bola vymedzená v predchádzajúcom bode odôvodnenia tohto uznesenia, považuje ústavný súd za potrebné poukázať na relevantnú časť odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu, v ktorej sa krajský súd venoval otázke platnosti darovacej zmluvy z pohľadu existencie prejavu vôle daryne. *«Odporkyňa namietala nesprávne právne posúdenie platnosti darovacej zmluvy zo dňa 25. 7. 1997 a záver súdu, že darovacia zmluva je právnym úkonom absolútne neplatným z dôvodu, že „prejav vôle [REDACTED] absentoval“ z dôvodu, že takáto konštatácia je v prvom rade zmätočná, pretože „úkon [REDACTED] [REDACTED]“ súd v tomto konaní zjavne neposudzoval. Podľa jej názoru je prejav vôle [REDACTED] nespochybniteľný, keďže matka navrhovateľky celým svojím súvisiacim konaním len potvrdzovala svoju vôľu nezanechať dcére t. j. navrhovateľke*

žiadny majetok. Odvolací súd má za to, že prvostupňový súd dospel k správne právnemu záveru, že v darovacej zmluve zo dňa 25. 7. 1997 nevyjadřila svoju vôľu vlastníčka nehnuteľností [REDACTED] (podielová spoluvlastníčka v spoluvlastníckom podiele 3/4 k celku). K takémuto záveru možno dôjsť na základe výsledkov znaleckého dokazovania, keď v Odbornom stanovisku č. 53/2010 vyhotovenom Ústavom súdneho inžinierstva v Žiline, bol vyslovený záver, že ukážky podpisov [REDACTED] sa nezhodujú s podpisom darcu nachádzajúcim sa na kópii darovacej zmluvy zo dňa 25. 7. 1997 a tento podpis nie je možné hodnotiť ako nesporné pravý podpis [REDACTED]. Rovnako túto skutočnosť možno vyvodiť aj zo samotnej overovacej doložky na darovacej zmluve, z ktorej vyplýva, že túto nepodpísala [REDACTED], [REDACTED] (podielová spoluvlastníčka nehnuteľností), ale iná osoba, ktorú pri podpise zmluvy dňa 29. 7. 1997 na notárskom úrade [REDACTED] identifikovali ako [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]. Pokiaľ ide o tvrdenie odporkyne, že súd prvého stupňa iný dôvod absolútnej neplatnosti darovacej zmluvy ako absenciu prejavu vôle vlastníka neuvádza, toto je zjavne nepravdivé, keďže prvostupňový súd dospel k záveru o neplatnosti darovacej zmluvy aj pre neurčitosť a nezrozumiteľnosť predmetu darovania v čl. I Darovacej zmluvy.»

24. Pri hodnotení rozsudku krajského súdu ústavný súd vychádzal z ustáleného právneho názoru, podľa ktorého rozhodnutie súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 320/2012), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov (prvostupňového aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (m. m. IV. ÚS 350/09). Vzhľadom na obsahovú spojitosť rozsudku krajského súdu s rozsudkom okresného súdu a v nadväznosti na už citovanú judikatúru považoval ústavný súd za potrebné v ďalšom poukázať aj na relevantnú časť odôvodnenia rozsudku okresného súdu, v ktorej okresný súd uviedol:

«Súd mal k dispozícii overenú fotokópiu darovacej zmluvy zo dňa 25.07.1997, ktorá vykazuje viaceré nedostatky, z ktorých je možné spochybniť platnosť darovacej zmluvy. Osoba darcu je označená nesprávnym priezviskom [REDACTED] namiesto správneho

██████████ Túto nesprávnosť je možné označiť ako chybu v písaní, ktorá v zásade nerobí právny úkon v celom rozsahu neplatným. Predmet darovania je neurčitý a nezrozumiteľný. Článok I. ods. 1 Zmluvy špecifikuje nehnuteľnosti, ktorých je darca podielovým spoluvlastníkom v podiele 3/4 a následne v odseku 2 konštatuje: „darca daruje nehnuteľnosť opísanú v bode 1. bez podmienok obdarovanému“. Z uvedenej formulácie nie jasné a zrozumiteľné, čo je premetom darovania, či všetky nehnuteľnosti opísané v odseku 1, alebo iba niektorá z nich a ak, tak ktorá.

Podpis ██████████ sa už voľným posúdením nezhoduje s jej podpismi, ktoré boli predložené na origináloch listín ňou podpísaných. Podľa Odborného stanoviska 53/2010 je zrejmé, že znalecké dokazovanie nemohlo byť vykonané, nakoľko znalkyne mali k dispozícii iba fotokópiu spornej písomnosti. Napriek tomu konštatovali, že originály podpisov ██████████ a podpis na spornej písomnosti vykazujú diametrálne odlišné znaky. Tieto však mohli byť spôsobené i vekom a zdravotným stavom podpísanej osoby. V závere stanoviska znalkyne konštatovali, že podpis ██████████ na darovacej zmluve zo dňa 25.7.1997 nie je možné hodnotiť ako nesporne pravý podpis.

Na fotokópii darovacej zmluvy sa nachádza doložka osvedčenia pravosti podpisu, s pečiatkou a podpisom ██████████, pracovníka povereného notárom. Pri mene ██████████, je uvedené rodné číslo, ktoré sa nezhoduje s jej rodným číslom uvedeným v úmrtnom liste a ani v samotnej darovacej zmluve. Rodné číslo pani ██████████ je ██████████, pričom na doložke osvedčujúcej pravosť podpisu je uvedené rodné číslo: ██████████ Z uvedeného je možné vyvodiť, že rodné číslo patrí osobe mužského pohlavia. Tento záver podporuje i formulácia textu doložky: „ktorého/ ktorej totožnosť som zistil....“.

Absenciu slobodnej a vážnej vôle vzhľadom na pochybnosti ohľadom pravosti podpisu darcu, súd nemal za spoľahlivo preukázanú. Je však zrejmé, že totožnosť darcu nebola nespochybniteľným spôsobom overená...

V prípade darovacej zmluvy zo dňa 25. 7. 1997 prejav vôle právnej predchodkyne ██████████ absentoval a preto je uvedená darovacia zmluva právnym úkonom absolútne neplatným. Vzhľadom na záver, že právna predchodkyňa navrhovateľky ██████████, nepreviedla svoje vlastnícke právo k nehnuteľnostiam špecifikovaným v návrhu platne, pre rozpor s § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, bola

v čase smrti ich podielovou spoluvlastníčkou a nemožno v danom prípade aplikovať právny názor odporkyne a k nemu vzťahujúcu sa judikatúru Najvyššieho súdu SR.»

25. Krajský súd sa v odôvodnení namietaného rozsudku venoval aj ďalším skutočnostiam, ktoré však sťažovateľka vo svojej ústavnej sťažnosti nenamietala. Ústavný súd na ne v stručnosti poukazuje.

Krajský súd uviedol, že navrhovateľka [REDAKOVANÉ] je jedinou dedičkou po zomrelej [REDAKOVANÉ], čo bolo preukázané osvedčením o dedičstve sp. zn. 22 D 395/1998, Dnot 100/1998, ako aj uznesením Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 22 D 395/1998 z 13. decembra 2011, a vzhľadom na uvedené je jediná aktívne legitimovaná na podanie žaloby. Pasívne legitimovaná je sťažovateľka ako súčasná vlastníčka nehnuteľností. Navrhovateľka [REDAKOVANÉ] má naliehavý právny záujem na podanej žalobe, pretože pokiaľ jej súd vyhovie, budú nehnuteľnosti v spoluvlastníckom podiele $\frac{3}{4}$ k celku predmetom dodatočného dedičského konania.

Absolútnu neplatnosť kúpnej zmluvy z 3. júla 2000 uzatvorenej medzi [REDAKOVANÉ] a navrhovateľkou v zastúpení [REDAKOVANÉ] a manželmi [REDAKOVANÉ] odôvodnil krajský súd nedostatkom vážnej a slobodnej vôle na strane navrhovateľky, keď podľa písomznaleckého posudku vypracovaného v trestnom konaní splnomocnenie pre [REDAKOVANÉ] nebolo podpísané navrhovateľkou, ako aj z dôvodu právnej zásady nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet. Ak je neplatná darovacia zmluva, tak ani ďalšia predávajúca [REDAKOVANÉ] nemohla previesť podiel $\frac{3}{4}$ k celku na kupujúcich.

K námietke odporkyne o originárnom spôsobe nadobudnutia vlastníckeho práva dražbou, ktoré sa neodvodzuje od predošlého vlastníka, krajský súd okrem iného odkázal na rozhodnutie občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky R 61/2014, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 4/2014. Podľa právnej vety ak ten, vec ktorého bola dražená v rámci dobrovoľnej dražby, nebol jej vlastníkom, nestal sa vydražiteľ príklepom a zaplatením ceny dosiahnutej vydražením vlastníkom draženej veci, a to ani v prípade, že bol inak zachovaný postup podľa § 10 až § 33 zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení

zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov.

26. Napriek určitej formulačnej nejednoznačnosti odôvodnenia rozsudku okresného súdu, na ktorú poukázala aj sťažovateľka vo svojom odvolaní, obsahuje podľa názoru ústavného súdu sťažovateľkou namietaný rozsudok krajského súdu dostatok skutkových, a najmä právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol východiská, na základe ktorých postupoval v danej veci, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom sa vyrovnal so skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré boli pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné. Záver o absolútnej neplatnosti darovacej zmluvy podľa jeho názoru vyplýva z nedostatku prejavu vôle poručiteľky [REDAKOVANÉ]. K tomu záveru ho priviedli závery z odborného stanoviska, že podpis na darovacej zmluve nemožno hodnotiť ako nesporne pravý podpis [REDAKOVANÉ]. Túto skutočnosť možno vyvodiť aj z overovacej doložky na darovacej zmluve, ktorá obsahuje rodné číslo, ktoré nepatrí [REDAKOVANÉ]. Ďalším dôvodom neplatnosti darovacej zmluvy bola aj neurčitosť a nezrozumiteľnosť predmetu darovania. Krajský súd ústavne udržateľným spôsobom hodnotil aj ďalšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie vo veci (platnosť kúpnej zmluvy, dobrovoľnú dražbu), pričom výklad a aplikácia dotknutých ustanovení právnych predpisov boli vykonané ústavne súladným spôsobom. Ústavný súd pripomína, že nejde o porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie, ak súd nerozhodne podľa predstáv účastníka konania a ak tento v konečnom dôsledku nie je úspešný, za predpokladu, že napadnuté rozhodnutie súdu je v súlade s objektívnym právom.

27. Podľa názoru ústavného súdu je z už uvedených dôvodov odôvodnenie namietaného rozsudku krajského súdu z hľadiska ústavného udržateľné. Pretože napadnutý rozsudok krajského súdu nesignalizuje možnosť porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, dôvodnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, ústavný súd sťažnosť sťažovateľky pre

porušenie jej práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru rozhodnutím krajského súdu sp. zn. 9 Co 691/2013 z 18. februára 2016 odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

28. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo bezpredmetné rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky v nej uvedených.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. novembra 2016